

PASTORALE
PASTORAL LETTERS

Cuvânt pastoral la Sărbătoarea Nașterii Domnului

† **LAURENȚIU,**

**DIN MILA LUI DUMNEZEU,
ARHIEPISCOPUL SIBIULUI ȘI MITROPOLITUL ARDEALULUI**

*Iubitului nostru cler, cinului monahal
și drept-credincioșilor creștini,
har, milă și pace de la Dumnezeu, iar de la noi, arhierești binecuvântări!*

*„Pentru aceasta Domnul meu vă va da un semn: Iată, Fecioara va lua în
pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel” (Isaia 7, 14)*

Iubiții mei fi duhovnicești,

Fiecare sărbătoare este o taină cerească, fiecare praznic împărătesc ne aduce daruri duhovnicești, și astfel simțim cum viața noastră iese din monotonie atunci când se întâlnește cu viața lui Dumnezeu și a sfinților. Ce daruri minunate primim în fiecare an! Suntem chemați, an de an, ca în Sfânta Biserică să ne împărtășim cu Viața cea nouă a Împărăției lui Dumnezeu. Suntem invitați la Cina Împărăției cerurilor, unde Hristos, Pruncul Ceresc, ne dăruiește viața Sa, ne face contemporani cu evenimentele vieții Sale și ne hrănește cu Trupul și Sângele Său. Existența noastră dobândește astfel un sens binecuvântat. Știm și simțim că pentru Dumnezeu trăim și putem mărturisi că „în El trăim și ne mișcăm și suntem” (Fapte 17, 28).

Totul este plin de lumină în aceste zile de praznic. Aici, în lumea noastră de jos, încercăm să exprimăm simbolic ceea ce duhovnicește primim participând prin Sfânta Liturghie la lumea de sus. Astăzi ne împodobim bisericile și casele, astăzi ne arătăm iubirea făcându-ne daruri unii altora, iar prin colinde și cântări ne exprimăm bucuria sfântă, exclamând împreună cu Sfântul Ioan Gură de Aur: „*Taină străină și minunată vedem! Îngerii cântă, Arhanghelii psalmodiază, Heruvimii înalță imnuri, Serafimii proslăvesc. Toți prăznuiesc văzând pe Dumnezeu pe pământ și pe om în ceruri, pe Cel de sus, jos, din pricina tainei întrupării, pe cel de jos, sus, din*

ÎPS Dr. Laurențiu Streza

pricina iubirii de oameni. Astăzi Betleemul calcă pe urmele cerului. În locul stelelor primește pe îngeri cântând, în locul soarelui face loc Soarelui dreptății. Nu ne întrebăm cum, căci unde vrea Dumnezeu se biruiește rânduiala firii. A voit, a putut; S-a pogorât, a mântuit”¹.

Suntem legați prin trup de lumea aceasta pământească, dar putem participa la realitățile cerești, căci *acum noi ne mișcăm nu prin vedere, ci prin credință*, după cum spune Sfântul Apostol Pavel (cf. II Cor. 5, 7). Tot ceea ce se împlinește în cultul Bisericii ne transpune în realitatea tainică a Împărăției cerurilor și acest mod unic de participare, prin credință, la viața lui Dumnezeu poate fi greu descris în cuvinte. Toate actele liturgice văzute, toate cântările, tot ritualul liturgic au menirea de a ne introduce în mod real în *bucuria deplină* a acestei sărbători care este în ceruri și la care suntem și noi chemați să participăm. Întreaga imnografie a Praznicului exprimă slava și frumusețea cerească a acestei bucurii.

Astăzi, prin mila Domnului, gustăm iarăși din bucuria raiului. Astăzi știm că s-a făcut împăcarea noastră cu Dumnezeu prin acest semn minunat dăruit nouă: o Preacurată Fecioară a luat în pânțece și a născut pe Fiul lui Dumnezeu! De aici începe mântuirea noastră, dintr-un suflet feciorelnic, statornicit în Bine și cu totul dăruit lui Dumnezeu, dintr-un vas ales al Duhului Sfânt, dintr-o comoară a darurilor, dintr-un pânțece preacurat din care Ziditorul a toate S-a născut modelându-Și un trup conform cu demnitatea și sfințenia Lui. Dumnezeu este cu noi printr-o *Maică Fecioară*. Curăția și sfințenia ei au ajuns cu adevărat până la ceruri și *L-au atras spre noi pe Stăpânul a toate*, Care a venit în lume pentru ridicarea neamului omenesc din osânda păcatului și a morții. Prin smerita sa ascultare, Fecioara Preacurată a primit în pânțece de la Duhul Sfânt și a dăruit lumii pe Pruncul Mântuitor, devenind Stăpână și Doamnă, Împărăteasă a cerului și a pământului. „*Toată slava fiicei Împăratului vine dinlăuntrul ei*” (Ps. 44, 15), spune psalmistul, arătând că slava Maicii Preacurate este Fiul ei Cel preaiubit, Care S-a născut din fecioreștile ei sângiuiri mai presus de fire, lăsând fecioria ei nestricată. Maica Pruncului Mântuitor este *Comoara* de daruri cerești, prin care iubirea mântuitoare a Sfintei Treimi se revarsă peste întreaga lume. Cântarea bisericească preamărește acest mister astfel: „*Fecioara, alabastrul cel înțeleghător, poartă pe Hristos ca pe un Mir nedeșertat și vine în peșteră, cu Duhul, să deșerte acest Mir ca să umple sufletele noastre de plăcuta lui mireasmă*”².

¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvântare la Nașterea lui Hristos*, PG 56, 385AB. Traducerea românească în: Sfântul Ioan Hrisostom, *Cuvântări la praznice împărătești*, trad. de Pr. D. Fecioru, București, 1942, p. 25

² Cântarea a 9-a a canonului Înainte-prăznuirii, *Mineial lunii decembrie*, București, 1991, p. 287

Pastorală la Sărbătoarea Nașterii Domnului

Mir vărsat peste fața întregii lumi sunt darurile Preacuratei Fecioare. Ea s-a dăruit cu totul lui Dumnezeu și s-a umplut, astfel, de darurile Sfântului Duh, pe care le împarte tuturor celor care, cu dragoste, o preacinstesc. Maica Domnului a împlinit în ființa ei preacurată cele două forme de dăruire a femeii: *fecioria* și *maternitatea*. Lui Dumnezeu s-a dăruit deplin prin feciorie și a dobândit, ca rod al curăției și al ascultării ei, darul de a fi Maica lui Dumnezeu, încăpând în pântecele ei pe Cel necuprins³. Ea s-a împodobit cu virtuți și a împodobit, astfel, lumea întregă cu toate darurile ei. Ea este măslinul roditor sădit în casa lui Dumnezeu (Ps. 51, 8), spune Sfântul Grigorie Palama, pomul Raiului răsădit lângă izvoarele apelor (Ps. 1, 3), care a adus rod potrivit la vremea lui, aducând în lume Darul cel mai de preț, adică pe Izvorul tuturor darurilor⁴, Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Iubiți credincioși,

Cu toții suntem copleșiți în această zi de sărbătoare de multele daruri pe care Dumnezeu le-a revărsat peste noi. Mântuirea noastră începe cu o Fecioară Preacurată plină de har și de daruri, care dorește să împărtășească aceste daruri cu noi. Orice dar însă presupune și un răspuns din partea primitorului. Noblețea dăruitorului te obligă la un răspuns pe măsură. Imnograful a exprimat poetic această tainică realitate a sărbătorii: „*Ce vom aduce Ție, Hristoase? Că Te-ai arătat pe pământ ca un om, pentru noi. Fiecare din făpturile cele zidite de Tine mulțumire aduce Ție: îngerii cântarea, cerurile steaua, magii darurile, păstorii minunea, pământul peștera, pustiul ieslea, iar noi pe Maica Fecioara...*”⁵.

Mulțimea darurilor cerești revărsate peste inimile noastre la acest praznic ne îndeamnă să mulțumim Ziditorului și să exclamăm plini de bucurie, împreună cu Sfântul Proclu, patriarhul Constantinopolului: „*Astăzi ne-a răsărit Soarele dreptății din norul cel fecioresc! Poporul ce ședea în întuneric a văzut lumină mare! Astăzi, naștere fără sămânță din pântece curat a rodit și întreaga făptură aduce Pruncului darurile găzduirii: pământul staulul, munții peștera, orașele Betleemul, vânturile ascultarea, mările supunerea, valurile liniștea, adâncimile peștii, râurile Iordanul, izvoarele pe samariteanca, pustiul pe Ioan Botezătorul, animalele asinul, păsările turturelele, magii darurile, femeile pe Marta, văduvele pe Ana, sterpele pe Elisabeta, fecioarele pe Preacurata Fecioară, păstorii cântarea, preoții pe Simeon, copiii ramurile de finic, prigonitorii pe Pavel, păcătoșii pe vameș, neamurile păgâne pe cananeeancă, crucea pe tâlhar, răsăritul steaua, cerurile*

³ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă*, Craiova, 1986, p. 169

⁴ Grigorie Palama, *Cuvântarea* 53, ed. P. Christou: Gregoriou tou Palama Apanta ta erga 11: Homelies 43-63 (EPE 79), Thessaloniki, 1986, p. 246

⁵ Stihira la Vecernia praznicului Nașterii Domnului, *Mineiul lunii decembrie*, p. 377

ÎPS Dr. Laurențiu Streza

pe îngeri, Arhanghelul Gavriil salutul: Bucură-te, ceea ce ești plină de daruri, Marie, Domnul este cu tine... ”⁶.

Iubiți credincioși,

Noi toți ne facem daruri unii altora de sărbători. Darurile noastre sunt, simbolic, semnele darurilor dumnezeiești pe care le primim în aceste zile de praznic. Noi știm că darurile lui Dumnezeu se dau și se primesc în biserică, în locașul Său cel sfânt. La fiecare Sfântă Liturghie noi suntem în Casa lui Dumnezeu, suntem la Masă cu Mântuitorul, Care este înconjurat de toți sfinții. De-a dreapta Lui stă Maica Preacurată, cea plină de daruri. Este cina tainică, este Nunta Fiului de Împărat, care veșnic se desfășoară în ceruri și la care și noi suntem chemați să participăm cu hainele sufletului curățite de orice păcat. La acest ospăț dumnezeiesc, ca odinioară în Cana Galileii, Maica lui Dumnezeu este de-a dreapta Fiului ei, Care acum este Însuși Mirele Ce dăruiește credincioșilor spre hrană Trupul și Sângele Său jertfit. Acum, ca și atunci, Maica Domnului mijlocește pentru noi pentru ca dragostea Fiului ei să se reverse peste întreaga lume. Iar nouă, ca și atunci în Cana Galileii, atât ne cere: „*Faceți tot ce vă va spune El!*” Cuvântul ei plin de iubire și de blândețe ne mișcă pe toți. Dragostea ei de Maică ne îndeamnă să păzim poruncile Fiului ei, să căutăm să nu supărăm pe Dumnezeu prin faptele vieții noastre, să ne străduim să ne curățim inimile cât mai des prin spovedanie, să ne ferim de patimile trupești, să omorâm, după îndemnul Apostolului, toate „*mădularele noastre cele pământești: desfrânarea, necurăția, patima, pofta cea rea și lăcomia, care este închinare la idoli...*”, *lepădând mânia, defăimarea, cuvintele de rușine, „pentru care vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării...”* (Col. 3, 5-8).

Iubiți fi duhovnicești,

Dragostea negrăită pe care o are Dumnezeu pentru noi nu o putem simți în inimile noastre dacă iubim păcatele acestei lumi: „*pofta ochiului, pofta trupului și trufia vieții*” (Iacob 4, 4). Este vremea să ne îndreptăm viața spre Dumnezeu și să-L rugăm cu credință, prin post și prin pocăință sinceră, să nu-Și întoarcă fața de la noi, ci să ne trimită mila Sa pentru a scăpa de toate cursele cele cumplite ale vrăjmașului. Mult ajutor aflăm dacă vom încerca, fiecare dintre noi, după putere, să participăm cât mai des la Sfânta Liturghie, aducând, ca ofrandă, *prescură* spre pomenire, atât pentru cei vii, cât și pentru cei adormiți.

⁶ Sfântul Procul al Constantinopolului, *Cuvânt la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos*, text critic la: N. Constaș, *Proclus of Constantinople and the Cult of the Virgin in Late Antiquity* [Supplements to *Vigiliae Christianae* 66, Leiden-Boston: Brill, 2003, p. 226-237

Pastorală la Sărbătoarea Nașterii Domnului

Să păstrăm și să prețuim, cum se cuvine, cele trei Instituții fundamentale ale dăinuirii neamului românesc: *Familia, Școala și Biserica*. Să luptăm pentru păzirea curăției noastre sufletești, dar și a copiilor noștri. Să le dăm celor mici hrana sufletească de care au nevoie, să veghem creșterea lor, să îi deprindem de mici cu paza sfințelor porunci, cu mersul la biserică, să ne străduim să îi scoatem cu ajutorul rugăciunii, al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Euharistii din toate cursele celui rău, oferindu-le, ca alternative la provocările modernismului, o viață cât mai aproape de Dumnezeu și de natură, precum și o viață de adevărată comuniune de iubire în familie. Doar așa copiii noștri vor învăța care sunt adevăratele valori și virtuțile specifice ale credinței și ale neamului nostru.

Iubiți credincioși,

Încheiem cuvântul nostru cu îndemnul Sfântului Grigorie Palama de a cinsti venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu: „*Să păzim, așadar, prin legăturile iubirii unitatea cu Dumnezeu și întreolaltă ... Să lăsăm pământul, fiindcă nu mai suntem pământești, din pământ, ca primul om [Adam], ci ca al Doilea Om, Domnul, din cer. Sus să avem inimile la El! ... Să stăm în Sfânta Biserică arătându-ne fiecare pământul [inimii] sfânt prin virtute și înclinarea neclintită spre Dumnezeu...*”⁷.

Sărbători Fericite! Întru mulți și fericiți ani!

† Laurențiu,

Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului

⁷ *Cuvântarea* 53, ed. P. Christou: Gregoriou tou Palama Apanta ta erga 11: Homelies 43-63 (EPE 79), Thessaloniki, 1986, p. 247